

Ha valaki új termék gyártásába fog, először tisztázza, mit érdemes csinálni. Először is legyen piaca, idehaza vagy külföldön. Amennyiben a magyar vevőkört célozza meg, s a gyártáshoz konvertibilis valutaért beszerezhető gépekre is szükség van, úgy csak akkor van esélye a beszerzésére, ha a majdani gyártmány importot vált ki. Mai adósságállománnyunk mellett ez a kikötés nem is meglepő. Az még egy nagy előny, ha a felhasználó alapanyag teljes egészében hazai. A Sándorfalvi Magyar–Lengyel Barátság Tszben úgy gondolták, találtak ilyen cikket, semmi akadálya sem lehet, hogy megvalósítsák elképzelésüket. Az élet ennél bonyolultabb.

A Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium támogatja az elképzelést, hogy a szövetséges popszegecs gyártson. Tavasszal be is adták

Popszegecs

az importkiváltó pályázatot a Pénzügyminisztériumba, ahol a szükséges 15 millió forintnyi deviza felhasználását engedélyezték. Most már csak egy külker céget kellett keresni, aki lebonyolítja az üzletet. Ez is megvolt. Közös megnézetek több ajánlatot, s a legjobbnak ígérkező céghez el is mentek. Az októberre vállalta a berendezés legyártását, annak ellenére, hogy egy kétkedő megjegyzés elhangzott: magyar vevő, nem biztos vevő. Nekik lett igazuk, sorra küldik a telekeket, hogy szállítanak a masinát, hisz október már jócskán elmúlt. Igen ám, de a pénz még seholy. Ugyanis a nyáron még egy pályázatot kellett beadni az ügylet gazdaságosságáról, a változatosság kedvéért a Kereskedelmi Mi-

nisztériumnak. Nem volt nehéz ilyen számítást csinálni, hisz a beruházás 2-3 év alatt megtérülne. Engedély helyett november végén egy levelet kaptak, mellékeljék egy külkereskedelmi vállalat lemondó nyilatkozatát arról, hogy hajlandó csökkenteni a popszegecs importját.

No ilyen nem találtak, hisz az nem esik egybe a kereskedők érdekeivel. Saját üzletüket csorbítsák minden haszon nélkül, ráadásul önként? Nem ettek meszet. Közben az is kiderült, hogy a hazai alapanyag biztosításához is külön kontingens kellene, mert anélkül nincs se alumínium, se acél. Decemberben elküldték a nehézségeket feltáró levelüket, most már közvetlenül a miniszternek címezve, hátha erre

hamarabb jön válasz, mint az előzőre. Itt tartanak.

Az üzemépület kész, munkaerő volna, a berendezést szállítaná a külföldi partner, a bürokratikus akadályok elhárításán a sor. Nem létezik, hogy a népgazdasági érdekek egybeeső termelői szándék megvalósulására lehetetlen megoldást találni. A jelenlegi hazai igény egyharmadát tudnák a sándorfalviak kielégíteni ebből a korszerű, termelékenyen hasznosítható kötőelemből, ráadásul az importnál olcsóbb áron. Az ötlettől számíttva igen sok idő eltelt, s attól is tartanak, hogy időközben másoknak is eszébe jutott, s ha ügyesebben gyűjtögetik az engedélyező pecsétet, még a végén ők lesznek a befutók. Bár kétem, hisz Magyarországon vagyunk, ahol az érdekeket összekötő „szegecs” igen csak hiánycikk.

T. SZ. I.

PÁLYÁZATOK

Győztem! Vesztettem!

Irodalmi és képzőművészeti pályázatot hirdet az általános iskolák alsó és felső tagozatos diákjai számára az „Art '89” Nemzetközi Kulturális Fesztivál Szervező Bizottsága. A pályázatra a tanulók – köztük mozgássérült gyermekek is – egy emlékeztető győzelméről vagy vereségükről küldhetnek be egy-egy alkotást.

Az irodalmi kategóriában versek és prózai művek versenyezhetnek; az alsó tagozatosok legfeljebb 2, a felső tagozatosok 6 oldal terjedelmű, kézzel írt pályamunkát küldhetnek be. Azok a mozgássérült gyermekek, akiknek írása nehezen olvasható, a teljes szöveget gépelve küldjék, s a szöveg első tíz sorát kézírással is mellékeljék. A beküldendő történet – amely lehet valódi és kitalált, játszódhat a jelenben, a múltban vagy a jövőben – arról szóljon, hogy a pályázók hogyan éltek át életük legfontosabb sikerét vagy kudarcát. A legjobb írásokat irodalmi délutánon bemutatják, s nyomtatásban is megjelentetik.

A képzőművészeti kategóriába elsősorban festményeket és rajzokat várnak a szervezők; a munkák bármilyen technikával készülhetnek. Versenyezhetnek a diákok kispasztikákkal, gobelinekkel és más alkotásokkal is. A festményekhez és a grafikákhoz a pályázók 3-3 színvázlatot mellékeljenek. A legjobb munkákat a budapesti Vigadó Galériában kiállításra mutatják be.

A pályaműveket 1989. február 28-ig lehet beküldeni a Mozgásjavító Általános Iskola címére: 1145 Budapest, Mexikói út 60. A pályázók munkájukhoz mellékeljenek levelet, s abban tüntessék fel nevüket, címüket, életkorukat, iskolájuk nevét, címét, azt, hogy hányadik osztályba járnak, s örömmel fogadnák a szervezők, ha életükről is írnanak. A legjobb munkák beküldőit értékes ajándékokkal díjazzzák.

(MTI)

Szegedi kalendárium

Megjelent, és a Posta terjesztésében kapható már a *Szegedi Kincsös Kalendárium*. Mint korábban hírül adtuk, Péter László szerkesztette, és ez a név már önmagában jelzi a kötet iránultságát: Szeged kincseiből válogat. Tóth Béla, Móra Ferenc, Móricz Zsigmond, Juhász Gyula, Polner Zoltán, Apró Ferenc, Dömötör János, Sik Sándor, Né-

meth András, Thékes István, Radnóti Miklós, Szabó Tibor, Nikolényi István, Gregor József és Horváth Dezső írásai igekeznek fölillantani több más szerzővel együtt városunk, illetve megyénk egy-egy színét úgy, hogy végül egész évre szóló szép szírvány legyen belőle. Negyvennégy forintért kapható az újságárusoknál.

Egy arc rekonstrukciója

A beteg életkora 28 év. Diagnózisa: az arc nyálkahártyájából kiinduló daganat, ami a bal arc teljes vastagságára kiterjedt. Operációt már végrehajtottak rajta. Sikertelenül. A rákos sejtek újra burjánzásnak indultak. Speciális mikrosebészeti ismeretek hiányában a Pest megyei Rókus kórház orvosai az újabb operációra nem vállakozhattak.

Műtét nélkül a 28 éves fiatalasszony néhány hónapig élhet.

*

A szegedi szájsebészeti klinikán 1988. november 24-én reggel 8 sebész, 2 altatóorvos, három műtősnő és egy műtősnő bemosakodva készen áll, hogy Magyarországon először véggezze el a műtői bravúrának számító, arc-rekonstrukciós operációt, mikrosebészeti technikával.

A műtét első négy órájában a daganatot metszik ki, a bal arcot teljes vastagságában eltávolítják. Ekkor nem történik „semmi különös”, a beavatkozás nem tér el a hagyományos, daganat kiemelésétől.

A műtét második része a rekonstrukció, a helyreállítás.

Miközben a szájsebész preparálja az arc szemhez vezető idegeit, a hasi sebész 10 cm hosszúságú vékonybél darabot metsz ki a tápláló erekkel együtt a beteg szervezetéből. A bél-darabot hosszabban kettévágják, szétterítik és a szájuéreg szövetét pótlandó bevarrják.

Operációs mikroszkóp segítségével, speciális mikrosebészeti technikával a vékonybél tápláló ereket a nyakon kikészített, preparált erekhez varrják. A vérkeringés helyreállt a vékonybélből nyert szájuéregi szövetpótló rózsaszínűvé válása jelzi.

Következik sorrendben a harmadik műtét, a plasztikai, az arc szövethiány pótlása, a befejező rekonstrukció.

A bőrből és izomból álló le-

Mikrosebészeti műtét Szegeden

benyt a beteg hátából emelik ki, s a nyak bőre alatt, a hiányzó arcszövet helyére illesztik. Ez tölti ki a több rétegű szövethiányt és alkotja ezután az arc bórát.

A bór pótlással egy időben, a hát adó helyének zárásával fejeződik be a 10 órás műtét.

*

Magyarországon először végzett operátor csapat ilyen, archyrealitáló műtétet, nyugodtan mondhatni – bravúros operációt. A mikrosebészeti technika ismerete nélkül nem lett volna ez lehetséges. A sebész-team vezetőjétől, Borbély László adjunktustól kérdezem, mi az arcdaganatban szenvedő betegek sorsa rekonstrukciós műtét nélkül.

— A hagyományos arcdaganat eltávolító operációk a rák kimetszését követően úgy folytatódhatnak, hogy a nyelvet kettévágják, egyik felével pótolják az arcüreg belső részét. A nyakról felhajtott bőrlebensnyel pedig befedi. Mivel sem izmot, sem szövetet nem pótolnak, egy bőrrel fedett lyuk lesz a végeredmény. Az arc aszimmetrikussá válik, mert hiányzik egyik fele. Az elborzasztó látványon kívül a beteg többé sem nyelni, sem beszélni nem képes tökéletesen. Az archyrealitáló műtét mindkét csontkítást elkerüli azáltal, hogy az érvarrással elvégzett szövetpótlás lehetővé teszi a helyreállítást.

Borbély doktor egy hajszálat tesz a mikroszkóp alá. Mellette az érvarráshoz illő tű és fonál legalább tízszer vékonyabbnak látszik. A tűt a mikrosebész speciális csipesszel fogja, így az öltéseket nem érzékeli, csak látja a mikroszkópon át. A kézfeje megtámasztva. Ahhoz, hogy műtét közben ne remegjen, tréningezni kell. Gyakorolni, mint a zongoristának az ujjtechnikát. A hihetetlen precíz és gondos munkához beidézett mozdulatok szükségeltetnek.

*

— A nyáron egy magyar származású, Amerikában élő professzorral, mikrosebészeti tanfolyamok Amerikában és Európában híres vezetőjével készítettem interjút. Szó esett arról, hogy Magyarországon nincsenek meg a tárgyi feltételek, a műszerek a mikrosebészeti műtétekhez. No meg, igen kevés magyar gyógyító tudja és gyakorolja a mikrosebészeti technikát. Ön adjunktus úr, hogyan vélekedik erről?

*

S aztán mondta tovább, hogy már szilárd éltel is képes enni, ... hogy beszéde is megmaradt tökéletes és hogy a sebnapról-napra szebb, s egy év múlva még lehet korrigálni újabb plasztikával. Bár fájnak még kicsit a sebek az arcán, a hasán, a hátán, de él és a karácsonyt már otthon töltheti.

Kalocsai Katalin



Mi? Hol? Mikor?

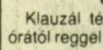
1988. DECEMBER 15., CSÜTÖRTÖK
NÉVNAP: VALÉR, JOHANNA

A Nap kel 7 óra 25 perckor, és nyugszik 15 óra 54 perckor.
A Hold kel 11 óra 33 perckor, és nyugszik 23 óra 13 perckor.

VÍZÁLLÁS

A Tisza vízállása Szegednél szerdán plusz 158 cm (apadó)

SZÁZ ÉVE született Maxwell Anderson (1888–1959) amerikai drámaíró.	kb. 22.05: A Kinabalu, Borneo teteje – Angol rövidfilm kb. 22.55: Képűjság
HATVANÉVES Friedensreich (Fritz) Hundertwasser (eredeti néven Friedric Stoeasser) (sz. 1928.) világhírű osztrák festőművész.	BELGRÁD 1. 14.10: Műsorismertetés 14.15: Vladimir Nazor: A fehér szarvas (Zg) 14.30: A kiválasztászekerek fejlődése (Zg) 14.50: Szárnyas halászkok (Zg) 15.20: Hírek (Zg) 15.25: Ejjel is, nappal is – éjszakai program – ism. 16.50: Magyar nyelvű TV-napló (Bg) 17.25: Hírek (Zg) 17.30: Adás gyermekeknek 18.00: Családi magazin – művelődési program (Zg)
HATVANÉVES Alfred Kosing (sz. 1928.) német filozófus, az NDK legismertebb marxista teoretikusa. Magyarul megjelent könyve: Modern marxista-e Ernst Fischer? (1971.)	18.30: TV-kiállítás – rövidfilm (Zg) 18.40: Számok és betűk – vetélkedő (Zg) 19.00: TV-kalendárium (Zg) 19.10: Rajzfilm (Zg) 19.27: Ma este (Zg) 19.30: TV-napló 19.50: Sport 19.53: Időjárás (Zg) 20.00: Politikai magazin (Bg) 20.55: Kiválasztott pillanatok 21.05: Könyvzenei adás 21.50: TV-napló 22.10: Ejjel is, nappal is – éjszakai program 00.10: Hírek
NAGYSZÍNHÁZ 7 órákor: Szerelmi bájtal (bérletszűnet)	BELGRÁD 2. 18.20: Műsorismertetés 18.25: Krónika (Zg) 18.45: Zagrabi kórkép (Zg) 19.15: Műsorkegészítés (Zg) 19.27: Ma este (Zg) 19.30: TV-napló 20.00: Játeklírium (Bg) 22.30: Hírek (Zg) 22.35: Fenyűjság
KISSZÍNHÁZ délután 6 órákor: Oliver (bérletszűnet)	
MOZIK Vörös Csillag: délelőtt 10, délután háromnegyed 6 és este 8 órákor: A birodalom védelme (színes m. b. angol film. III. helyár) fél 4 órákor: A tanú (színes magyar film). Feklyá: fél 3 órákor: En a vizilovakkal vagyok (színes m. b. olasz filmvígjáték. IV. helyár) háromnegyed 5 és 7 órákor: Leopárd kommandó (színes olasz kalandfilm. III. helyár). Szabadság: 3 órákor: Légy jó, mindhalál (magyar film) negyed 6 órákor: Gyilkos robotok (színes amerikai film. V. helyár) fél 8 órákor: A megalkuvó (Bernardo Bertolucci filmje). Filmtéke: fél 6 és fél 8 órákor: Lola (színes NSZK film). Kiskőrössi halászcserda: (videomoz) délután 4 és este 8 órákor: A tökéletes péntek (színes francia filmvígjáték). Éva presszó: este 8 órákor: A halál keze (színes hongkongi harcművészeti film).	
ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR Klaúzái tér 3. szám (13/57-es). Este 8 órától reggel 7 óráig. Csak sürgős esetben!	
BALESET, SEBÉSZETI ÉS UROLÓGIAI FELVÉTELI ÜGYELET Ma a balesetet szenvedett személyeket Szegeden az Idősebbeseti Klinika (Pécsi u. 4.) veszi fel, sebészeti és urológiai felvételi ügyeletet a II. kórház (Tolbuhin sgt. 57.) tart. Gyermekek sérültek és gyermeksebészeti betegek ellátása a Gyermekklinika gyermeksebészeti osztályán történik.	
ÉJSZAKAI ORVOSI ÜGYELET Este 7 órától reggel 7 óráig a felnőttakoság részére. Szeged, Hunyadi János sgt. 1. sz. alatt. Telefon: 10-100.	
GYERMEKORVOSI ÜGYELET Munkanapokon 13 órától másnap reggel fél 8 óráig, szombaton, vasárnap és munkaszüneti napokon reggel fél 8 órától másnap reggel fél 8 óráig a Lenin krt. 20. sz. alatti körzeti gyermekorvosi rendelőben történik a sürgős esetek orvosi ellátása.	
GYERMEK FÜL-ORR-GÉGÉSZETI ÜGYELET Ma este 19 órától holnap reggel 7 óráig Újszegedi Gyermekkórház, Szeged, Odesz-szai krt. 37. Telefon: 22-655.	
FOGORVOSI ÜGYELET Hétfőtől péntekig 22 órától reggel 6 óráig, szombaton reggel 7 órától hétfő reggel 7 óráig: Szeged, Zöld S. u. 1–3. Telefon: 14-642.	
SOS LELKISÉGÉLY-SZOLGÁLAT Mindennap este 7 órától reggel 7 óráig. Telefon: 11-000.	
IFJÚSÁGI DROGTELEFON: 54-773. Hétfőn és csütörtökön délután 3 órától 6 óráig hívható.	



Rádío

KOSSUTH 8.30: Olasz slágerek 9.00: Verbunkosok, katonadalok 9.30: Hírek 10.00: Dialéktóra 10.35: Zenei rejtvények fiataloknak (ism.) 10.50: Magyar művészek operettfelvételeiből 11.35: Lengyel József regénye folytatásokban 12.45: Válaszújunk hallgatóinknak 13.00: Klasszikusok délidőben 14.00: Hivatás: lapszerkesztő 14.35: Zenei tükör 15.00: Zenei irodalmi magazin 16.05: A KISZ Központi Művészegyüttes kórusa énekel 16.20: Örökségünk őrei 17.00: Népszerű szimfonikus zene 17.30: Versmegbeszélések 18.00: Kritikusok fóruma 19.15: Harádmuzsika 19.25: Árad után, ki tudja merre? 2. 20.25: Népdalok 20.50: Kor-kostoló 21.20: Örökzöld dallamok 22.00: Hirvilág 22.30: Selma Kurz operaáriákat énekel 22.50: Mindennapi dogmáink 23.00: Esti muzsika	PETŐFI 8.05: Albert György népi zenekara játszik 8.20: A Szabó család 8.50: Külpolitikai figyelo 9.05: Napközben – (Élő) 12.10: Részletek Styne zenés játékból 12.30: „Enekeltem én: Péntek Jánosné” 12.46: Gyimesi muzsika 13.05: Nosztalgiahuillam 14.00: Arcképvázlat Szűcs Gáborról 14.35: Egyblábú – százlábú – Két gyermek beszél 15.10: Operaslagerek 15.45: Gondolatok a választójogról – 4 16.00: Slágerfilmek – filmslagerek 16.45: Nóták – Botos Tibor gitározik 17.05: „Fecsegő-Recsegő” Diakradiósok műsora 17.30: Mint (a) film – Rocktérítő 18.30: Slágerlista 19.05: Könyvzene 19.15: Lottósorsolás 19.20: Nótakedvelőknek 20.20: A Poptársasny dalai 21.05: A Kattogó Kabaré különkiadása 22.05: Ránki György könnyűzenei szerzeményeiből 22.35: Archie Shepp és Chet Baker dzsesszkvintettje játszik 23.10: A Cure együttes összes nagylemeze X/7. rész 23.59: Regi fúvos muzsika
BARTÓK 9.08: A Régi Zene Együttes játszik 10.28: Kamarazene 11.05: Pillanatkép 11.10: Magyarán szólva 11.25: Századunk zenéjéből Két szimfónia 12.36: Mozart-áriák 13.05: Svejk – Egy derék katona kalandjai békében és háborúban 14.03: Magyar zeneszerzők rézlúvos kamarazenéjéből 14.26: Zenetörténeti értéktár 15.00: Pophullám 16.00: Mándy Iván hangjátékaiból 16.25: Bernard Ladysz operaáriákat énekel 17.00: Nyitniték – Kisiskolások műsora 17.30: A Columbia Szimfonikus Zenekar játszik 18.30: Róman nyelvű nemzetiségi műsor 19.05: Dialéktóra 19.35: Tajtana Nykolajeva zongoraestje (Élő) közben: Ezer alkalom rejtőzhetsz kb. 20.20: Goethe versei (ism.) kb. 20.40: A hangversenykövetítés folytatása kb. 21.20: Mi újság a régi zene világában? kb. 22.00: Szimfonikus táncok 22.27: Rába György versei 22.39: Napjaink zenéje	



Tévé

BUDAPEST 1. 8.55: Tévétorna nyugdíjasoknak 9.00: Képűjság 9.05: Orvosi tanácsok tíz percben a magas vérnyomásról 9.15: A variété világa – NDK tévéfilm-sorozat – 7. 10.10: Operetthangverseny – Részletek Kálmán Imre operettjeiből (ism.) 10.55: Képűjság 16.55: Hírek 17.00: Hazai Tükör 17.25: Telesport 18.35: Reklám 19.05: Esti mese (FF) 19.15: Lottósorsolás 19.20: Tévétorna 19.25: Reklám 19.30: Híradó 20.10: Reklám 20.15: Szomszédok – Teleregény – 43. 20.45: Reklám 20.50: Hírháttér 22.05: Zene, zene, zene 22.50: Híradó 3.	BUDAPEST 2. 16.20: Képűjság 16.25: Hírek szlovák nyelven 16.30: Gyémántdíjasok fesztiválja '87 – Belga zenés film (ism.) 16.50: Magyar évszázadok – I. Lipót és az ellenreformáció (ism.) 17.10: Hosszú út a dűnéken – Szovjet filmsorozat 2. 18.15: Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi magazin 18.45: Lolleh Bellon: Csütörtöki hölgyek – Színim két részben kb. 21.10: Híradó 2. kb. 21.25: Találkozás egy régi szerelemmel – Gábor S. Pál dalai
--	--